

Bijlage 13

Resultaten/stand van zaken maatregelen per actielijn uit het plan Veilige mobiliteit ouderen – 'Langer Veilig Onderweg' 2021-2025

Actielijn 1. Leeftijdsvriendelijke verkeersomgeving

Wegbeheerders hebben meer aandacht voor verkeersveiligheid van ouderen bij het ontwerp en beheer van (nieuwe) infrastructuur

- Het CROW-Fietsberaad heeft in 2022 nieuwe aanbevelingen uitgebracht voor de breedte van het fietspad en voor de belijning op het fietspad. Zie <https://www.fietsberaad.nl/Kennisbank>
- In februari 2023 is de handreiking 'Toegankelijkheid in shared space' gelanceerd door het CROW. Hierin is bestaande kennis bij elkaar gebracht en gestructureerd in uitgangspunten voor het waarborgen van toegankelijkheid in Shared Spaces.
- In 2023 start CROW met het opstellen van een nieuwe ontwerpwijzer voor fietsinfrastructuur, waarin de recente inzichten worden verwerkt. Verwachting is dat de nieuwe ontwerpwijzer fiets in 2025 beschikbaar komt.
- CROW heeft een verkenning gedaan naar de positie en inrichting van straten zonder voetpaden. Hierin is een afwegingskader opgenomen waarmee gemeenten via het doorlopen van verschillende stappen kunnen bepalen hoe ze het beste met woonstraten zonder voetpad om kunnen gaan.
- De door CROW opgestelde handreiking voorlopige inrichtingskenmerken GOW30 wordt in het voorjaar naar de Kamer gestuurd.
- SWOV is eind 2021 gestart met een dieptestudie naar factoren die een rol spelen bij het ontstaan en de afloop van fiets-auto-ongevallen op 30km/uur-wegen. Bij elke dieptestudie worden 35-40 ongevallen bestudeerd. Begin maart 2023 zijn 22 ongevallen bestudeerd. De verwachting is dat eind 2024 de eindrapportage zal verschijnen.

Veilige en beweegvriendelijke voetgangersinfrastructuur: aandacht voor verkeersveiligheid in de Agenda Ruimte voor Lopen

- In juni 2022 heeft CROW een inspiratie magazine "Beweegvriendelijke omgeving" opgesteld voor ontwerpers en beheerders van de openbare ruimte om de fysieke omgeving voor voetgangers veilig en beweegvriendelijk te maken. CROW werkt aan een ontwerpwijzer voor voetgangers, die begin 2024 beschikbaar is.
- VeiligheidNL doet vervolgonderzoek onder voetgangers, die als gevolg van een verkeersongeval of valpartij op een Letsel Informatie Systeem (LIS) ziekenhuis zijn beland. De uitkomsten van dit onderzoek zijn naar verwachting in de loop van 2024 bekend.

Wegbeheerders maken meer wegen en straten verkeersveilig voor ouderen

- Veel van de maatregelen uit de 1e en 2e tranche van de investeringsimpuls verkeersveiligheid komen ook ten goede aan kwetsbare verkeersdeelnemers, zoals het verbreden van fietspaden, veiliger voetgangersoversteekplaatsen en fietstunnels. In 2023 werkt IenW samen met medeoverheden aan de kaders voor de inzet van de 3e tranche van de investeringsimpuls verkeersveiligheid, die in 2024 zal plaatsvinden.
- Rond de zomer wordt door IenW, in samenspraak met medeoverheden en andere partijen, bekeken hoe de middelen voor vernieuwende maatregelen zo effectief mogelijk ingezet kunnen worden om de fietsveiligheid te bevorderen. Ingezet wordt op een integrale aanpak.

Actielijn 2. Veilig verkeersgedrag voor en door ouderen

Ouderen en hun naaste omgeving beter bewust maken van risico's van zelfstandige deelname aan het verkeer en hen stimuleren om maatregelen te nemen

- In ruim 220 gemeenten in Nederland vinden Doortrappen-activiteiten plaats. Alle provincies en twee vervoerregio's zijn bij het programma aangesloten. In 2023 wordt gewerkt aan het nog verder uitbreiden van het aantal gemeenten dat activiteiten organiseert en wordt het netwerk verder uitgebreid. In februari 2023 heeft het Doortrappen Congres voor alle netwerkpartners plaatsgevonden en is het Doortrappen Magazine verschenen. In het voorjaar van 2023 worden drie nieuwe interventies opgeleverd. Ook wordt dit jaar (extra) aandacht besteed aan het

duurzaam borgen van Doortrappen. Er wordt tevens een vervolgprogramma voor monitoring- en evaluatieonderzoek opgezet en de website www.doortrappen.nl wordt verbeterd.

- De campagne voor de 'Rij Bewust Test' is in 2022 afgerond. De Rijbewust Test wordt goed bezocht. Bekeken wordt of de test kan worden uitgebreid met aanvullende onderwerpen, zoals bijvoorbeeld medicijnen.
- Er wordt een gedragsscan uitgevoerd op de VVN Opfriscursus Auto, de VVN Opfriscursus Fiets en de VVN Opfriscursus Scootmobiel. Er wordt een effectmeting gedaan onder deelnemers op de VVN Opfriscursus Scootmobiel en de VVN Opfriscursus fiets.
- De scootmobiel training die VVN samen met Ergotherapie Nederland heeft ontwikkeld, wordt momenteel uitgebreid met een theorieboekje. Dit boekje is in 2023 gereed.

Ouderen en hun naasten tijdig bewust maken over wanneer rijden of fietsen niet meer verantwoord is en bekend maken met veilige vervoersalternatieven

- VVN start in 2023 met het aanpassen van hun website, waardoor deze beter vindbaar wordt en een logischere opbouw krijgt. Gestart wordt met het deel voor en over ouderen, waarbij ook informatie wordt gegeven over veilige mobiliteitskeuzen. VVN gaat hier ook campagne op voeren.
- Het stelsel van medische rijgeschiktheid wordt momenteel herzien. Er ligt een pakket aan maatregelen dat stuurt op meer bewustwording bij rijbewijshouders over de rijgeschiktheid en het nemen van eigen verantwoordelijkheid, dat in 2023-2024 nader wordt uitgewerkt. Ook wordt onderzocht of een meldplicht kan worden ingesteld voor rijbewijshouders met aandoeningen en medicatiegebruik die grote risico's voor de verkeersveiligheid vormen. Tenslotte wordt bekeken of en hoe een laagdrempelige 75+ screening voor ouderen vorm kan krijgen en hoe het proces voor het maken van een melding bij het CBR door naasten over iemands rijgeschiktheid kan worden verbeterd.
- Het CBR ontwikkelt in 2023 een campagne om te laten zien wat bij bepaalde aandoeningen nog mogelijk is, zoals het aanpassen van het voertuig voor mensen met een beperking.
- Het Instituut voor Verantwoord Medicijngebruik (IVM) zet zich in opdracht van IenW doorlopend in om apothekers en huisartsen te informeren en bij te scholen over veilig rijden en medicatiegebruik. Naast trainingen en voorlichting beheert IVM de website www.rijveiligmetmedicijnen.nl. Het IVM voerde in 2022 campagne op social media over verkeersgevaarlijke medicijnen (de Dag van verantwoord medicijngebruik). De Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter bevordering der Pharmacie (KNMP) zal in 2023 rijvaardigheidsadviezen van een update voorzien en voor nieuwe medicatie nieuwe adviezen ontwikkelen.
- Het CBR gaat de informatie over rijongeschiktheid op de website aanpassen door informatie op te nemen over alternatieve vervoerswijzen en over mogelijkheden tot (her)keuring. Deze informatie is nog in ontwikkeling.

Actielijn 3. Veilig gebruik van voertuigen en hulpmiddelen door ouderen

Veilig gebruik van scootmobielen bevorderen

- Het nieuwe raamwerk voor gehandicaptenvoertuigen moet de technische veiligheid en het veilig gebruik waarborgen zonder dat de ruimte voor individueel maatwerk wordt ingeperkt. In het eerste kwartaal van 2024 wordt een outline voor een nieuw kader met de Kamer gedeeld.
- De rapportage van het onderzoek door SWOV naar de randvoorwaarden waaraan een scootmobiel vanuit het gebruikersperspectief aan moet voldoen, verschijnt na de zomer in 2023.

Ouderen op de hoogte brengen van beschermende en ondersteunende middelen voor voertuigen die de veiligheid van verkeersdeelname kunnen verhogen

- Veilig Verkeer Nederland (VVN) steunt het initiatief voor de 'dag van de fietshelm' die op 19 april heeft plaatsgevonden. VVN stimuleert vrijwillig fietshelmgebruik door ouderen het hele jaar door.
- Met de slogan "een ervaren rijder kan risico's mijden" voert VVN campagne over veiligheid op de fiets. Handelingsperspectieven zijn: helm, anticiperen en lage instap.

Actielijn 4. Verbinding verkeersveiligheid met zorg en welzijn

Versterken van bewustwording van ouderen en hun omgeving door professionals in zorg, welzijn en bewegen

- In 2022 is in opdracht van IenW onderzocht hoe informatie kan worden aangeboden, zodat ouderen bewuste en veilige mobiliteitskeuzes maken. In het adviesrapport zijn twee scenario's uitgewerkt, die begin 2023 met verschillende betrokkenen binnen en buiten IenW zijn besproken. Op basis van deze gesprekken wordt de komende maanden een plan van aanpak gemaakt dat voortbouwt op bestaande initiatieven van partners en op de uitkomsten uit onderzoeken door BeterOud, OV Coach en RadarAdvies.
- BeterOud heeft in 2022 het gebruik van de gesprekskaarten¹ over veilig mobiel blijven, nu en in de toekomst onderzocht. Aan de hand van de uitkomsten van dit onderzoek gaat BeterOud in 2023 aan de slag met een aantal praktische verbeterpunten en aanbevelingen om het gebruik van de kaarten en informatie te stimuleren.

Tijdige overstap naar veilige alternatieve vervoerswijze vergemakkelijken en ondersteunen

- Om de inzet van OV-ambassadeurs te stimuleren is per 1 januari 2023 de regeling OV-ambassadeurs in werking getreden. De eerste subsidieaanvragen zijn ingediend.
- De pilot in Twente (Mobility as a Service) om mensen vroegtijdig te informeren over de beschikbare vervoersvormen is eind 2022 afgerond en krijgt in breder verband een vervolg. Met een viertal regio's (Groningen/Drenthe, Twente/Achterhoek, Drechtsteden, Limburg en Zeeland) wordt verkend op welke wijze de schotten tussen (en binnen) het WMO-vervoer en Openbaar Vervoer kunnen worden verwijderd. In september 2023 volgt een Plan van Aanpak.

Veilige mobiliteit ouderen verbinden met beleidsdomeinen zorg en welzijn

- VeiligheidNL heeft in 2022 de belangrijkste elementen voor een effectieve aanpak voor valpreventie buitenshuis in kaart gebracht, zoals het aanpakken van omgevingsrisico's in de publieke ruimte, het trainen van cognitieve vaardigheden, stimuleren om actief te blijven, en educatie over valrisico's. In de VS is het 'Stroll Safe' programma ontwikkeld, een evidence based programma dat zich richt op deze elementen. Het hanteert een doelgerichte gefaseerde aanpak gericht op gedragsverandering van ouderen. Momenteel verkent IenW de mogelijkheden om samen met VeiligheidNL en Ergotherapie Nederland het Stroll Safe programma geschikt te maken voor Nederland.

---

¹ <https://www.beteroud.nl/mobiliteit>